LỰA CHỌN BIỆN PHÁP NÂNG CAO HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN BÓNG RỔ CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG SANTGPHAP TỈNH LOUANGPRABANG, CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO

SELECTION OF MEASURES TO ENHANCE LEARNING INTEREST IN BASKETBALL FOR STUDENTS AT SANTGPHAP HIGH SCHOOL, LOUANGPRABANG PROVINCE, LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

TS. Phạm Anh Tuấn[1], ThS. Sonephet Keovilay[2], ThS. Nguyễn Chí Cường[3]
Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội[1]; Trường THPT Santgphap, CHDCND Lào[2]
Trung tâm TDTT Đại học Quốc gia thành phố Hồ Chí Minh[3]

Tóm tắt: Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, nghiên cứu đã lựa chọn và xây dựng được 08 biện pháp nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường Trung học phổ thông Santgphap, tỉnh Louangprabang, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào. Các biện pháp đều đảm bảo tính cần thiết và tính khả thi, cho phép ứng dụng vào thực tiễn nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trong Nhà trường.

Từ khóa: biện pháp; bóng rổ; hứng thú học tập; học sinh trung học phổ thông; Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào.

Abstract: Based on theoretical and practical foundations, the study has selected and developed eight measures aimed at enhancing learning interest in basketball among students at Santyphap High School, Luang Prabang Province, Lao People's Democratic Republic. All the proposed measures ensure both necessity and feasibility, allowing for practical application to effectively improve the students' interest in learning basketball within the school.

Keywords: measures; basketball; interest in learning; high school students; Lao People's Democratic Republic.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong hệ thống giáo dục phổ thông, giáo dục thể chất (GDTC) đóng vai trò nền tảng trong việc phát triển con người toàn diện về cả thể lực lẫn trí tuệ. Hoạt động này không chỉ hình thành các kỹ năng vận động cơ bản mà còn bồi dưỡng thói quen rèn luyện thân thể hàng ngày, giúp học sinh giải tỏa căng thẳng sau những giờ học văn hóa và tăng cường khả năng thích ứng với đời sống xã hội hiện đại.

Trong các môn thể thao học đường, bóng rổ là môn học có tính đồng đội cao, đòi hỏi sự phối hợp khéo léo, tốc độ và sức mạnh. Việc tập luyện bóng rổ mang lại lợi ích to lớn trong việc phát triển hệ xương, tăng trưởng chiều cao và rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm. Tuy nhiên, hiệu quả của quá trình giảng dạy không chỉ phụ thuộc vào chương trình hay cơ sở vật chất mà yếu tố quyết định trực tiếp chính là "hứng thú học tập" của học sinh. Hứng thú là động lực tâm lý bên trong, thúc đẩy sự tự giác, sự tích cực và giúp các em vượt qua những khó khăn về kỹ thuật để đạt được kết quả cao nhất.

Qua khảo sát thực tế tại trường Trung học phổ thông (THPT) Santgphap, tỉnh Louangprabang, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân (CHDCND) Lào cho thấy, mặc dù môn bóng rổ đã được đưa vào giảng dạy nhưng phong trào tập luyện vẫn còn nhiều hạn chế. Cơ sở vật chất, sân bãi và dụng cụ chuyên dụng còn thiếu thốn, chưa đáp ứng đủ nhu cầu tập luyện nội khóa và ngoại khóa. Bên cạnh đó, phương pháp giảng dạy đôi khi còn mang tính rập khuôn, chưa thực

sự khơi gợi được niềm đam mê và sự chủ động của học sinh. Điều này dẫn đến tình trạng một bộ phận học sinh tham gia giờ học với tinh thần đối phó, thiếu sự hứng khởi và chưa nhận thức rõ giá trị của môn học.

Vì vậy, việc xây dựng một hệ thống biện pháp đồng bộ từ tuyên truyền, đổi mới nội dung đến tổ chức giải đấu và thành lập câu lạc bộ là vô cùng cần thiết để tạo bước chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành động của học sinh.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: *"Lựa chọn biện pháp nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào"*.

Phương pháp nghiên cứu: trong quá trình nghiên cứu, chúng tôi sử dụng các phương pháp sau: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn; quan sát sư phạm; kiểm tra sư phạm; toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Lựa chọn biện pháp nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào

2.1.1. Lựa chọn biện pháp

Để lựa chọn được các biện pháp nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho đối tượng nghiên cứu một cách khoa học và khách quan, chúng tôi tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi các chuyên gia, cán bộ quản lý, giảng viên, giáo viên tại Việt Nam và Lào… kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 1.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn lựa chọn biện pháp nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào (n=20)

TT	Nhóm giải pháp	Kết quả phỏng vấn						Tổng điểm	Tỷ lệ %	Thứ bậc
		Ưu tiên 1		Ưu tiên 2		Ưu tiên 3				
		n	điểm	n	điểm	n	điểm			
1	Tăng cường tuyên truyền, giáo dục ý nghĩa mục đích và lợi ích của môn học bóng rổ	20	60	0	0	0	0	60	100	1
2	Đổi mới nội dung chương trình dạy và học môn bóng rổ, phù hợp với sự yêu thích của học sinh và điều kiện cụ thể của trường	15	45	5	10	0	0	55	91.7	7
3	Sắp xếp chương trình học tập cho phù hợp nhằm đảm bảo thời gian cho học sinh tham gia các hoạt động TDTT	16	48	4	8	0	0	56	93.3	6
4	Tổ chức các hoạt động ngoại khóa về học tập, sinh hoạt tập thể	17	51	3	6	0	0	57	95.0	5
5	Tổ chức các giải đấu bóng rổ trong và ngoài trường	18	54	2	4	0	0	58	96.7	3
6	Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, sân bãi, trang thiết bị dụng cụ phục vụ cho môn bóng rổ	19	57	1	2	0	0	59	98.3	2
7	Thành lập các CLB Bóng rổ phù hợp với điều kiện thực tiễn của trường	18	54	2	4	0	0	58	96.7	3
8	Nâng cao tinh thần tự giác, nghiêm túc, tích cực của học sinh trong tập luyện và thi đấu môn bóng rổ	14	42	6	12	0	0	54	90.0	8

Kết quả trên cho thấy: cả 8 biện pháp mà đề tài đưa ra đều được các cán bộ, giáo viên đánh giá và lựa chọn với tỉ lệ trên 90% ý kiến tán thành. Vì vậy, đề tài quyết định sử dụng 8 biện pháp trên để ứng dụng vào thực tiễn công tác GDTC giảng dạy môn bóng rổ cho học sinh.

2.2. Xây dựng nội dung của các biện pháp đã lựa chọn

2.2.1. Biện pháp 1: Tăng cường tuyên truyền, giáo dục ý nghĩa mục đích và lợi ích của môn học bóng rổ

- Mục đích: Nâng cao nhận thức của học sinh, phụ huynh và cán bộ giáo viên về vai trò của bóng rổ trong việc phát triển thể chất toàn diện, đặc biệt là chiều cao và sức bền. Xây dựng niềm đam mê và xóa bỏ định kiến rằng đây chỉ là môn học phụ.

- Nội dung: Tuyên truyền về lịch sử hình thành, luật thi đấu cơ bản và những lợi ích đặc thù của bóng rổ như phát triển hệ xương, tăng cường khả năng phối hợp vận động và kỹ năng làm việc nhóm. Giới thiệu các gương mặt vận động viên tiêu biểu trong nước và quốc tế (VBA, NBA) để tạo động lực.

- Tổ chức thực hiện: Sử dụng hệ thống loa truyền thanh nội bộ, bảng tin nhà trường và các trang mạng xã hội (Facebook, Zalo) của Đoàn Thanh niên. Tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề, mời chuyên gia hoặc vận động viên về giao lưu trong các giờ chào cờ.

- Kiểm tra, đánh giá: Thông qua các phiếu khảo sát mức độ hiểu biết và thái độ của học sinh trước và sau đợt tuyên truyền. Theo dõi sự thay đổi về số lượng học sinh đăng ký tham gia các hoạt động bóng rổ tại trường.

2.2.2. Biện pháp 2: Đổi mới nội dung chương trình dạy và học môn bóng rổ

- Mục đích: làm cho giờ học trở nên sinh động, tránh sự rập khuôn, nhàm chán. Đảm bảo nội dung dạy học sát với năng lực thực tế của học sinh và điều kiện sân bãi của Nhà trường.

- Nội dung: cấu trúc lại giáo án: giảm thời lượng lý thuyết thuần túy, tăng thời lượng thực hành và thi đấu mini. Áp dụng các bài tập bổ trợ dưới dạng trò chơi vận động như "dẫn bóng tiếp sức", "chuyền bóng nhanh" để tạo hứng khởi.

- Tổ chức thực hiện: Tổ GDTC họp bàn, xây dựng lại khung chương trình dựa trên giáo trình chuẩn nhưng có sự điều chỉnh linh hoạt. Ứng dụng công nghệ thông tin: Sử dụng video clip minh họa kỹ thuật (ném rổ, lên rổ) để học sinh dễ hình dung.

- Kiểm tra đánh giá: Đánh giá qua kết quả kiểm tra định kỳ các kỹ thuật cơ bản. Sử dụng tiêu chí "sự hài lòng của người học" thông qua góp ý trực tiếp trong giờ học.

2.2.3. Biện pháp 3: Sắp xếp chương trình học tập cho phù hợp nhằm đảm bảo thời gian cho học sinh tham gia các hoạt động TDTT

- Mục đích: Tạo quỹ thời gian khoa học để học sinh có thể vừa hoàn thành chương trình văn hóa, vừa duy trì tập luyện bóng rổ đều đặn.

- Nội dung: Xây dựng thời khóa biểu có sự đan xen hợp lý giữa các tiết học trí tuệ và vận động. Bố trí các khung giờ ngoại khóa cố định sau giờ học chính hoặc vào các buổi sáng sớm.

- Tổ chức thực hiện: Tổ GDTC tham mưu với nhà trường để sắp xếp sân bãi, tránh tình trạng quá tải hoặc chồng chéo giữa các khối lớp. Khuyến khích học sinh tận dụng 15 phút ra chơi để thực hiện các bài tập ném rổ tự do.

- Kiểm tra đánh giá: Kiểm tra tính chuyên cần của học sinh trong các buổi tập ngoại khóa. Đánh giá sự cân bằng giữa kết quả học tập văn hóa và sức khỏe thể chất.

2.2.4. Biện pháp 4: Tổ chức các hoạt động ngoại khóa về học tập, sinh hoạt tập thể

- Mục đích: Mở rộng không gian học tập ra ngoài phạm vi lớp học, giúp học sinh gắn kết và phát triển kỹ năng mềm.

- Nội dung: Tổ chức các buổi dã ngoại kết hợp tập luyện tập trung (camp bóng rổ). Xem video thi đấu và tổ chức thảo luận về chiến thuật, luật thi đấu mới nhất.

- Tổ chức thực hiện: Phối hợp với Hội phụ huynh để tổ chức các chuyến đi tham quan hoặc xem trực tiếp các trận thi đấu bóng rổ chuyên nghiệp. Giao quyền tự quản cho học sinh trong việc lên kế hoạch cho các buổi sinh hoạt tập thể liên quan đến bóng rổ.

- Kiểm tra đánh giá: Đánh giá qua báo cáo thu hoạch hoặc cảm nhận của học sinh sau mỗi hoạt động ngoại khóa. Quan sát sự thay đổi trong tinh thần đoàn kết và kỹ năng giao tiếp của học sinh.

2.2.5. Biện pháp 5: Tổ chức các giải đấu bóng rổ trong và ngoài trường

Mục đích: Tạo môi trường cọ xát thực tế, giúp học sinh rèn luyện bản lĩnh, tâm lý thi đấu và kỹ năng chiến thuật.

- Nội dung: Giải vô địch các khối lớp (Inter-class), giải bóng rổ 3x3, 5x5 thường niên. Các trận giao hữu với những trường lân cận hoặc các câu lạc bộ địa phương.

- Tổ chức thực hiện: Thành lập Ban tổ chức giải, xây dựng điều lệ thi đấu, chuẩn bị đội ngũ trọng tài và công tác y tế. Kêu gọi tài trợ xã hội hóa để có kinh phí cho giải thưởng, tạo sức hút cho giải đấu.

- Kiểm tra đánh giá: Đánh giá dựa trên chất lượng chuyên môn của các trận đấu. Tổng kết số lượng vận động viên tham gia và hiệu ứng truyền thông sau giải đấu.

2.2.6. Biện pháp 6: Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, sân bãi, trang thiết bị dụng cụ phục vụ cho môn bóng rổ

- Mục đích: Đảm bảo điều kiện tập luyện an toàn, đạt tiêu chuẩn, tránh chấn thương và tăng hiệu quả giáo dục.

- Nội dung: Cải tạo mặt sân (sơn chống trơn, kẻ vạch tiêu chuẩn), lắp đặt hệ thống rổ có thể điều chỉnh độ cao cho các lứa tuổi khác nhau. Trang bị đầy đủ bóng số 5, 6, 7 phù hợp với đối tượng học sinh và các thiết bị hỗ trợ như côn, dây nhảy.

- Tổ chức thực hiện: Nhà trường lập kế hoạch dự toán kinh phí hàng năm cho việc bảo trì và mua sắm mới. Tận dụng các nguồn lực xã hội hóa, sự đóng góp của các mạnh thường quân và hội phụ huynh.

- Kiểm tra, đánh giá: Kiểm kê thiết bị định kỳ hàng tháng để kịp thời sửa chữa, thay thế các trang thiết bị hỏng hóc. Đánh giá mức độ hài lòng của học sinh và giáo viên về điều kiện cơ sở vật chất.

2.2.7. Biện pháp 7: Thành lập các CLB Bóng rổ phù hợp với thực tiễn của trường

- Mục đích: Duy trì phong trào bền vững, là nơi tập hợp những học sinh có năng khiếu để bồi dưỡng chuyên sâu.

- Nội dung: Xây dựng quy chế hoạt động của CLB, lịch sinh hoạt định kỳ (ít nhất 2-3 buổi/tuần). Phân cấp CLB theo trình độ: CLB phong trào và CLB đội tuyển trường.

- Tổ chức thực hiện: Tuyển chọn Ban chủ nhiệm CLB gồm giáo viên thể dục và các học sinh nòng cốt có uy tín. Xây dựng hệ thống bài tập huấn luyện bài bản từ cơ bản đến nâng cao cho thành viên CLB.

- Kiểm tra đánh giá: Đánh giá qua sự tăng trưởng về số lượng thành viên và sự tiến bộ về kỹ thuật của từng cá nhân. Thành tích của đội tuyển tại các giải đấu các cấp.

2.2.8. Biện pháp 8: Nâng cao tinh thần tự giác, nghiêm túc, tích cực của học sinh trong tập luyện và thi đấu môn bóng rổ

- Mục đích: Giúp học sinh hình thành thói quen rèn luyện thân thể suốt đời, không cần sự đôn đốc thường xuyên từ giáo viên.

- Nội dung: Giáo dục đạo đức thể thao, tính kỷ luật trong tập luyện và thi đấu (đúng giờ, tuân thủ luật, tôn trọng đối thủ). Xây dựng các tiêu chí thi đua, khen thưởng cho những cá nhân có sự tiến bộ vượt bậc về ý thức.

- Tổ chức thực hiện: Giáo viên đóng vai trò là người truyền lửa, làm gương trong mọi hoạt động trên sân tập. Thường xuyên tuyên dương, tặng điểm thưởng hoặc quà lưu niệm nhỏ cho các học sinh đi tập đầy đủ, tích cực.

- Kiểm tra, đánh giá: Quan sát trực tiếp thái độ tập luyện của học sinh trong các giờ học và buổi tập. Phỏng vấn học sinh về mục tiêu tập luyện cá nhân để đánh giá mức độ tự giác.

2.3. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp

Sau khi lựa chọn được 8 biện pháp, đề tài tiến hành khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của chúng. Kết quả được trình bày ở bảng 2 và bảng 3.

Bảng 2. Khảo nghiệm tính cần thiết của các biện pháp (n=20)

TT	Các biện pháp	Mức độ									
		Rất cần		Cần		Phân vân		Ít cần		Không cần	
		m_i	%	m_i	%	m_i	%	m_i	%	m_i	%
1	Biện pháp 1	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Biện pháp 2	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Biện pháp 3	19	95.0	1	5.0	0	0	0	0	0	0
4	Biện pháp 4	18	90.0	2	10.0	0	0	0	0	0	0
5	Biện pháp 5	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Biện pháp 6	19	95.0	1	5.0	0	0	0	0	0	0
7	Biện pháp 7	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Biện pháp 8	18	90.0	2	10.0	0	0	0	0	0	0

Bảng 3. Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp (n=20)

TT	Các biện pháp	Mức độ									
		Rất khả thi		Khả thi		Phân vân		Ít khả thi		Không khả thi	
		m_i	%	m_i	%	m_i	%	m_i	%	m_i	%
1	Biện pháp 1	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Biện pháp 2	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Biện pháp 3	19	95.0	1	5.0	0	0	0	0	0	0
4	Biện pháp 4	18	90.0	2	10.0	0	0	0	0	0	0
5	Biện pháp 5	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Biện pháp 6	19	95.0	1	5.0	0	0	0	0	0	0
7	Biện pháp 7	20	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Biện pháp 8	18	90.0	2	10.0	0	0	0	0	0	0

Qua bảng 2 và bảng 3 cho thấy, mặc dù mức độ đánh giá về mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp có khác nhau, nhưng 100% số người được hỏi khẳng định các biện pháp nêu trên là cần thiết và khả thi, cho phép ứng dụng vào thực tiễn nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào.

3. KẾT LUẬN

- Thông qua phương pháp phỏng vấn chuyên gia và cán bộ chuyên môn, nghiên cứu đã lựa chọn được 8 biện pháp tác động toàn diện nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào.

- Nghiên cứu đã xây dựng được nội dung của 08 biện pháp nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào.

- Kết quả khảo nghiệm cho thấy 100% ý kiến phản hồi từ các chuyên gia và giáo viên đều khẳng định 8 biện pháp trên đảm bảo cả tính cần thiết và tính khả thi ở tất cả các hạng mục, các biện pháp này đủ điều kiện để ứng dụng rộng rãi vào thực tế giảng dạy thể dục thể chất tại Nhà trường nhằm tạo bước chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và hành động của học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Đình Bẩm, Trần Tuấn Hiếu (2008), *Quản lý thể dục thể thao*, NXB TDTT, Hà Nội.

2. Nguyễn Quốc Huy (2010), *Nghiên cứu một số biện pháp tổ chức hoạt động Thể dục Thể thao ngoại khóa nâng cao thể lực chung cho sinh viên Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Quốc gia Hà Nội,* luận văn thạc sĩ Giáo dục học, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

3. Nguyễn Duy Quyết (2020), *Giáo trình phương pháp nghiên cứu khoa học trong TDTT*, NXB Thể thao và Du lịch.

4. Sakda Phanavon (2021), *Nghiên cứu một số biện pháp nhằm nâng cao hứng thú trong giờ học GDTC chính khóa của sinh viên Trường Cao đẳng Sư phạm Kbasac - Lào,* luận văn thạc sĩ giáo dục học, Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội.

5. Nguyễn Đức Văn (2000), *Phương pháp thống kê trong TDTT*, NXB TDTT, Hà Nội.

Nguồn bài báo: Sonephet Keovilay (2025), bài báo được trích dẫn từ luận văn thạc sĩ giáo dục học: *"Nghiên cứu một số biện pháp nhằm nâng cao hứng thú học tập môn bóng rổ cho học sinh trường THPT Santgphap, tỉnh Louangprabang, CHDCND Lào"*. Đề tài đã được bảo vệ và được thông qua trước Hội đồng khoa học của Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội.

Ngày nhận bài: 03/02/2026; Ngày đánh giá: 11/3/2026; Ngày duyệt đăng: 25/3/2026.